

Тема уроку:

**Односкладні речення
як частини складного
речення.**

*Синтаксичний розбір
односкладних речень*

Мета уроку:

- поглибити знання про односкладні речення як частини складних речень;
- структурувати вивчений матеріал шляхом здійснення синтаксичного розбору односкладних речень.

Повторення вивченого матеріалу

- Які речення називають односкладними?

Речення, граматична основа якого складається з одного головного члена речення, називається **односкладним**.

- Які види односкладних речень ви знаєте?

З головним членом у формі підмета – **називні** (де підмет стверджує наявність предметів чи явищ).

Повторення вивченого матеріалу

З головним членом у формі присудка:

означено-особові (присудок означає дію, яку виконує конкретна особа),

неозначено-особові (присудок означає дію, яку виконує невизначена особа),

узагальнено-особові (присудок означає дію, яка стосується будь-якої особи),

безособові (присудок означає дію, яка не має виконавця).

Повторення вивченого матеріалу

- Які речення називають неповними?

Це речення, у яких пропущено один або кілька членів речення, необхідних для цілісної граматичної структури. Цей пропуск добре відчутний, а відсутні члени речення можна легко відновити.

Наприклад:

Бджола жалить жалом, а людина — словом.

(жалить)

Проблемно-пошукове завдання

- Записати речення, визначити їх граматичні основи.
- Якщо до складу складного речення входить односкладне, вказати його вид.

Проблемно-пошукове завдання

1. Чернеча гора в Каневі, де поховано Тараса Шевченка, є нашою найбільшою національною святинею.
2. Небагатьом відомо, що канівської святині могло б і не бути.
3. Верболози ще зелені, і кора їхня не гірчить повітря осіннім віддихом.
4. Щоб не заснути, він почав співати.
5. Йшли далі через ліс, і краса його набирала все нової сили.
6. Далеко линули слова "Заповіту", і кінця-краю не було цим людським потокам.

Перевірка виконаного завдання

1. Чернеча гора в Каневі, де поховано Тараса Шевченка, є нашою найбільшою національною святинею. (скл., перше—двоскл., друге-односкл., безособове)

2. Небагатьом відомо, що канівської святині могло б і не бути. (скл., перше і друге-односкл., безособові)

3. Верболози ще зелені, і кора їхня не гірчить повітря осіннім віддихом. (скл., перше і друге-двоскл.)

Перевірка виконаного завдання

4. Щоб не заснути, він почав співати. (скл., перше-односкл., безособове, друге-двоскл.)
5. Йшли далі через ліс, і краса його набирала все нової сили. (скл., перше-односкл., неозн.-особове, друге-двоскл.)
6. Далеко линули слова "Заповіту", і кінця-краю не було цим людським потокам. (скл., перше-двоскл., друге-односкл., безособове)

Алгоритм синтаксичного розбору односкладного речення

1. З'ясувати вид речення зп метою висловлювання (розповідне, питальне, спонукальне).
2. Указати вид речення за емоційним забарвленням (окличне, неокличне).
3. Виділити граматичну основу. Довести, що речення односкладне.
4. Визначити вид односкладного речення (означено-особове, неозначено-особове, узагальнено-особове, безособове чи називне).
5. Схарактеризувати головний член речення.
6. Визначити вид речення за наявністю другорядних членів (поширене чи непоширене).
7. Схарактеризувати другорядні члени речення.

Так тихо, тихо скрізь.

Зразок усного розбору

Так тихо, тихо скрізь.

Речення просте, розповідне,
неокличне, односкладне, безособове,
повне, присудок виражений
прислівником, поширене.

Зразок письмового розбору

Так тихо, тихо скрізь. (Просте, розпов., неокл., односкл., безособ., повне, присудок вираж. прислівн., пошир.).

Домашнє завдання

Повторити теоретичний матеріал про односкладні речення; зробити синтаксичний розбір 5 односкладних речень, виписаних з повісті М.Коцюбинського «Дорогою ціною».

